

Titel:
bitloos trainen

Subkop:
De bitloze lichte teugelvoering en bitloos aanrijden van het jonge paard

Inleiding:
Bitloos rijden is op het moment weer helemaal 'in de picture'. Door de eeuwen heen zijn bitloos-tradities over de hele wereld terug te vinden. Weliswaar voor verschillende doeleinden, vanuit andere visies en disciplines en soms met andere optomingen dan nu. Maar als je je wilt oriënteren op het rijden zonder bit, dan is het handig om alvast rond te kijken naar de mogelijkheden. Want je kan er zeker je voordeel mee doen!

Platte tekst:
Wat kan je er als ruiter aan hebben om bitloos te rijden? Dat ontdek je pas echt door het zelf uit te proberen. Het is wel veilig om het bitloos rijden voor te bereiden door eerst aan de longe te oefenen in een afgesloten ruimte en 'de rem' en 'het gaspedaal' te vinden. Ontdek naar welke signalen jouw paard het beste luistert want dat kan per paard en combinatie en optoming nogal verschillen. De vriendelijke ruiterhand blijft altijd het belangrijkste tool!

De redenen om bitloos te rijden
Rijtechnische problemen, gedragsproblemen, problemen met de verzameling kunnen met bitloos rijden zeer goed opgelost worden. Of je vervolgens bitloos blijft rijden ligt aan jou en je paard. Ik ben al veel paarden tegen gekomen die een carrière in de sport achter de rug hadden, die bitloos weer goed aan het werk zijn gekomen. Juist om problemen te voorkomen en bij het inrijden en de africhting van het jonge paard is het fijn op de neus te rijden. Het voorkomt het willen ontwijken van het bit en dat geeft rust en ontspanning in de aanleuning. Juist die ontspanning zorgt ervoor dat het paard graag wil leren en aan het werk wil gaan. Dit geeft weer vertrouwen en samenwerking en harmonie met de ruiter. Soms zit het bit bij een paard gewoon niet goed, een kleine mondspleet kan hierbij de oorzaak zijn. De tong die over het bit wordt gegooid, een tong die aan de zijkant van de mond eruit komt, of een tong tussen de voortanden kunnen aangeven dat het paard moeite heeft om het werk uit te voeren. Wat is hiervan de oorzaak? Is het zadel te krap aan de voorkant? Kan het de rug niet ontspannen? Maar vooral: loopt het paard verticaal scheef? Is de training te zwaar? Dit zijn allemaal vragen waar je als ruiter antwoord op wil vinden. Bitloos kan hierbij een

ook belangrijke functie hebben om het probleem op te lossen, naast het nemen van andere maatregelen.

Het bit kan ook een remmende factor zijn. Zonder bit gaat het paard weer fijn aan het been, met schot naar voren.

En het paard dat onder de ruiter vandaan vlucht of wegspringt kan bitloos het rustigste paard worden.

De gedragsproblemen kunnen voortkomen uit pijn in de mond, in de rug of de gespannenheid van het paard. Bitloos helpt om het patroon te doorbreken en het gedrag in de training vanuit de basis, ook grondwerk, in combinatie met het rechtrichten te ontwikkelen. Belangrijk hierbij is de ontspanning en de rust die het paard ervaart met een bitloze optoming.

De sleutel tot het oplossen van de problemen met de verzameling is de training op een andere manier te benaderen. De motivatie van het paard is van belang en de 'durchlässigkeit' en rechtgerichtheid van het hele lichaam. Het rijden in een lichte aanleuning vanuit de achterhand is belangrijk. Het leren onderscheiden wanneer de achterhand draagt, is een belangrijk doel. Voorkom dat je kilos in je handen vasthoudt. Laat het paard in een training die bij hem past steeds sterker worden zodat hij de oefeningen aan kan.

Onder de rijtechnische problemen versta ik het slaan met het hoofd, vluchten onder de ruiter vandaan tot ervan door gaan, gespannenheid, tandenknarsen, tongproblemen, staartslaan, hangen op het bit, gebrek aan impuls en alle aanleuningproblemen. Bitloos rijden doorbreekt die gewoontes en laat het paard weer zijn hele lichaam bewegen onder de ruiter.

De volgende stap is dan de optoming die je kiest. Er zijn vele varianten maar het belangrijkste onderscheid is er tussen de oude en nieuwe optomingen. De oorspronkelijke bitloze hoofdstellen zoals de sidepull, de bosal, cavecon, serrata en de hacknamore maken gebruik van het mechanisme van het kunnen maken van een noodstop op een pijnreflex, net zoals het bit. Enkele voorbeelden van de nieuwe optomingen zoals het libralhalster, de cook, het knoophalster en de halsring zijn gebaseerd op het principe van communicatie en het vrij kunnen ademen, vrij van angst en berustend op de filosofie van de rijkunst. Dat vind ik zelf de fijnste manier van trainen.

Bitloos en zonder optoming aan het hoofd, de halsring

Ik ben zelf jaren geleden in aanraking gekomen met het bitloos rijden in het Testcentrum in Reken. Dit opleidingscentrum geeft de mogelijkheid om in een afgesloten ovaalbaan met een halsring (van Linda Tellington Jones) te rijden. De halsring is een ring die bestaat

uit lassotouw. Met mijn paard Solo S. (een kruising haflinger/arabier) ben ik het gaan uitproberen en wat bleek: hij luisterde beter! Iedereen zag duidelijk het verschil tussen rijden met bit en rijden met de halsring. Mijn paard voelde zich veel vrijer en meer ontspannen! Nu wissel ik het in de trainingen af. Solo reageert heel precies op kleine signalen, maar nadeel is: de neus is vrij, dus de stelling en lengtebuiging kan wel eens lastig zijn.

Bitloos door de geschiedenis heen, de voorgeschiedenis van bitloos in vogelvlucht

De cavecon In de eerste drie jaren van de opleiding van het jonge paard in de Camargue, het stierpaard, wordt het bitloos aangereden op een cavecon, een scherp op het neusbeen inwerkende kaptoom. Het paard leert eerst aan de longe aan de cavecon voorwaarts te gaan door middel van de stemhulpen. Het paard moet daarna leren trefzeker en snel manoeuvres uit te voeren in de stierkudde. Het uitwijken voor de hoorns is van levensbelang. Absolute gehoorzaamheid is het doel van de training.

De teugel aan de cavecon is van in elkaar gedraaide wol en de uiteinden zijn verzwaard met knopen. Het bit ligt soms ook in de mond maar wordt niet gebruikt. De ruiters rijden veel met gewichtshulpen en met de techniek van de 'neck-reining'. Vaak met 4 teugels in de linkerhand.

(bron: frankreich für Pferdefreunde, gerhard kapitzke)